

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gron.); Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr K. J. Cremer, Zevenboven; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr D. van Dijk, Groningen; Dr K. Fernhout, Baarn; Dr W. H. Gispert, Delft; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Tzum; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Lijkema, Francken, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanawerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Noekum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr C. Veenhof, Harkstede; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; J. J. Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 101, Kampen.

Druckers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f. 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f. 7.50 en voor Ned.-Indië f. 6.— per jaar.
Advertentieën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f. 0.15.

BERICHT AAN DE LEZERS.

Dr F. de Vries te Mijdrecht, beroepen predikant te 's-Gravenhage, dien wij eenige weken geleden tot medewerker aan ons blad uitnodigden, berichte ons deze week, dat hij tot die medewerking bereid was.

INHOUD: Hoofdartikel: Kerkelijke gedeeldheid en Verbondsgehoorzaamheid. XI. — Uit de Schrift: Hij heeft het gezegd. (Hebr. 13:5b). — Kerkelijk Leven: Blijven bij het punt! Een cursivering van „De Heraut” en een conclusie van „Haarlemsch Kerkblad”. — Lit. en Kunst: Literaire kanttekeningen. I. — Uit de Historie: Grote Todorfiguren. V. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Publieke Armenzorg en Diaconie. IV. — Muzikale Kroniek: Allerlei. I. — Opvoeding en Onderwijs: Keuring. De 60-jarigen. — Zending en Evangelisatie: De Zending in Oost en West. I. — Correspondentie van de Redactie. — Perschoouw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Kerkelijke gedeeldheid en Verbondsgehoorzaamheid.
(„Een roepstem” beantwoord.)

XL

Secte?

Is eenmaal de geloofs-inhoud erkend, die ligt uitgesproken in de gedachte, dat het doen van Gods gebod — zonder rechts of links te zien — de eenheid werkt, dan komt meteen het over-en-weer elkander met den sekte-naam bestempelen tot rust.

We zullen niet ingaan hier op de kwesties, die de tweede redenaar opwierp: het doopen van kinderen uit andere gemeenten, b.v. (De Cock deed het, maar anderen, op verzoek der besturen, deden het ook), of zijn kritiek op dien bepaalden gezangbundel (wil men ons eens zeggen, hoeveel Hervormde predikanten van vandaag het nog bonter maken?), of andere punten-in-geding. Wel nemen we er nota van, dat de redenaar zegt, dat de gebonden kerk van 1834 (zie daarover mijn eerste artikel) niet doen kon, wat De Cock „van haar eische”. Kon de kerk niet zijn „memorie van defensie” bespreken? Voor het minst bespreken? Zij heeft het niet gedaan; wij toonden het elders aan. Willen de confessionele predikanten nu eens ronduit zeggen, wat zij doen zouden, als zij, anno 1935, bij de synode ingediend hadden De Cocks memorie, en dan gestraft werden als hij, met gelijk doodswijgen van hun argumenten?

De tweede redenaar beroept zich op het feit, dat de regering aan de „afgescheidenen” geweigerd heeft, hun vergadering als landskerk te erkennen. Daargelaten, of dit juist uitgedrukt is (ik geloof het niet), meen ik, dat daarmee nog niet het recht gegeven is, deze „afgescheidenen” kerk daarom als secte aan te dienen. Indien de afgescheidenen hun samenkomsten tot den dienst des Woords en der Sacramenten hadden afhankelijk gesteld van een regeringsbesluit, dan zou de zaak anders hebben gestaan. Maar zij hebben dat niet gedaan. Zij hebben alleen dragonders en dergelijke lieden van de kerkdeur weggewerkt en den greep der overheidshand in de offeranden, die Christus van hen vroeg voor Zich zelf en voor Zijn achtergelaten armen, willen verhinderen. Maar zij hebben vooropgesteld den wil en de daad van dat samenkomen en offeren.

En die wil, en die daad, ze zijn wel iets anders geweest, dan „een eigenmachtige tucht-oefening”. Was die memorie van defensie tucht-oefening? Neen, ze was het doen van 't werk der kerk! Die de memorie dood-zwigen, die lieten hun kerkwerk na, schoon ze daartoe waren aangesteld;

die dreven de kerk daarmee in den sekte-hoek. Trok de indiener dezer memorie van defensie „een eigenmachtige scheidslijn tusschen zich en de zijnen als de alleen-getrouwen tegenover al de anderen als ontrouwen”? Geen sprake van: die memorie was een psalm: Kom, ga met ons, en doe als wij! Slechts zij, die de memorie doodzwegen trokken eigenmachtig een scheidslijn tusschen zich en de hunnen als de aan de overheid en het gegeven instituut vandaag, en God misschien later nog wel eens getrouwen, en al de anderen als ontrouwen, die men uitbannen moest, hun het woord en den kansel benemende.

Konkrete gehoorzaamheid!

Wie daartoe zich verplicht weet, zal het quietistisch standpunt niet aanvaarden, dat daar zegt: „onze verlegenheid is Zijn (Gods) gelegenheid”. De gehoorzame durft niet op al te verzekerde onbarthiaansche wijze „more geometrico”, met behulp van enkele gegevens uit onze apocriefe verhoudingen een „gelegenheid” Gods te construeren; hij laat de verborgen dingen over aan den Heere, en wacht zich wel ervoor, het slop, waarin hij door zijn ongehoorzaamheid zichzelf en zijn kerk gewerkt heeft, te prijzen als mogelijke doorlochts-baan van Gods gerechtigheid en heerlijkheid. Hij weet, dat God roept de dingen, die niet zijn, alsof ze waren, en Hij heeft dat beleden in zijn geloof, dat hij zelf wedergeboren is, levend gemaakt, en zie, hij was dood. Men behoeft hem dus niet te verwijten, dat hij een „koningsmensch” want te zijn, die in zijn hoogmoed Gods „gelegenheid” scheppen wil uit zijn eigen „niet-verlegenheid”. Ach, — men late dien onzin varen; zoo denkt onder ons niemand. Wij graven nog veel dieper, dan zij, die zeggen: „onze verlegenheid, onze a-porie, is Gods gelegenheid”, want wij belijden: Gods weg is niet een opengebroken slop van ons, doch hij is oneindig veel meer: hij is gelegd, daar, waar eerst geen weg was, ook geen slop. Hij is gelegd, die weg, door Hem, door Hem alleen, om 'teeuwig welbehagen. Hij is gelegd, daar waar bergen geslecht en dalen gevuld moesten worden, en waar een woestijn was, geen door-tocht, en ook geen slop, dat ten minste nog een in-tocht heeft. Maar juist omdat God Zijn weg door een almachtig wonder heeft gelegd, en door eenzelfde wonder zijn volk op dien weg gezet heeft, en het gewillig heeft gemaakt tot marcheren — juist daarom is Gods geschapen gelegenheid onze eenige, maar ook nimmer-fallende gelegenheid. De gehoorzaamheid komt nooit in het slop; daarin komen alleen zij, die haar niet onderkennen kunnen of willen. En die komen er ook allen.

Kerk of secte?

De tweede redenaar heeft den naam „secte” gegeven door te letten op wat de kerk der „Scheiding” (o, die naam!) deed NA het kritieke moment, toen de synode De Cocks memorie — geschreven door haar eigen kinderen — doodzweg. Wie evenwel den nadruk legt op de konkrete verbondsgehoorzaamheid, die zal eerder letten op hetgeen IN dat moment zelf geschied is. Daar ligt de rechtshandel open, en daar moet de critiek zich inzetten.

Laat ons naar elkander luisteren.

De één roept: ALLE stammen Israëls. Hij heeft gelijk.

De ander betuigt: alle stammen ISRAËLS. Hij heeft ook gelijk.

De Cock heeft beide roepstemmen verstaan en op de lippen genomen. Die hem uitwerpen, hebben de tweede veronachtzaamd en in het „alle” van de eerste een streep getrokken. Eigenmachtig; immers op andere wijze dan hun bevolen was. De één prijst Elia: hij bouwde een altaar op

Karmel. Een altaar van twaalf steenen, want de twaalf stammen hooren bijeen!

De ander hoort de lofprijzing aan, en zegt: ik prijs mel u mee. Maar begin dan bij Elia's begin: hij sprak eerst: hoe lang hinkt gijlieden op twee gedachten? Dat was het woord, waarmee hij Israël weer liet ZIJN, wat het heette. En hij verdeed de Baalspriesters, ambtelijk. Dat was de daad, waarmee hij wat Israël heette, doch het niet was, verdeed. De TWAALF stammen Israëls? Zeker, zeker. Maar: dan ook de twaalf stammen ISRAËLS.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

Hij heeft het gezegd.

Want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten.
Hebr. 13:5b.

Er is een vast en onlosmakelijk verband tusschen het spreken van God en het spreken der Kerk. Tusschen het beloven door den Heere, en het gelooven en belijden van Zijn kinderen.

Zie het maar in dit hoofdstuk.

Eerst heeft de Heere wat gezegd.

En dan gaat de Kerk spreken.

Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.

Zoodat wij vrijmoedig durven zeggen: De Heere is mij een Helper, en ik zal niet vreezen, wat mij een mensch zal doen.

Want... zoodat!

Hier blinkt weer door de heerlijkheid van het Woord Gods, dat alleen zekerheid geeft. Want daarop is alles gebouwd.

Daarom zijn, ook in onzen tijd, zoo arm de menschen, die zich willen wiegelen op vage vrome stemmingen, maar het onwankelbare Woord disputabel stellen.

Er niet in rusten met hun diepste zielsbestaan, er niet in verankerd liggen met hun geloof.

Anderen wachten bijzondere ervaringen of verzegelingen, beloften of influisteringen uit den hemel. Tot zolang durven zij niet gelooven. Zij verwachten den Heere dus in een weg, waarin Hij volstrekt niet beloofd heeft, te zullen komen, maar den weg, waarlangs Hij wel gezegd heeft te zullen naderen, betreden ze veel te weinig, versmaden ze vaak uit ongelooft.

De vervolgde christenen uit de Hebreëen waren door de vervolging in groote armoede. Er was voor hen onder de heidenchristenen gecollecteerd. En daar ze nog grooter verdrukking verwachtten, begonnen ze aan hun sober bezit krampachtig te hechten. Daarom komt het Woord des Heeren tot hen: Uw wandel zij zonder geldzuchtigheid en zijt vergenoegd met het tegenwoordige, want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten.

Het is niet twijfelachtig, wie deze HIJ is. Israëls Bevrijder en Verlosser ten dage der benauwdheid. De Vader van onzen Heere Jezus Christus, die hen tot het ware zaad Davids gemaakt had.

Wanneer heeft Hij dit gezegd? Niet minder dan driemaal in den loop der eeuwen. Eerst tot Mozes, toen tot Jozua, en eindelijk tot Salomo. Altijd in den zelfden vorm om het als een vasten regel aan zijn bondelingen in te prenten.

Tot Mozes, toen hij oud en moe de felle Enakieten moest gaan bekampen.

Tot Jozua, vlak voor den intocht in 't beloofde land.

Tot Salomo, toen hij geroepen werd, als tempelbouwer op te treden.